

Svätá rímska ríša národa nemeckého (SRRNN)

- Špec. útvar stredovekej Európy, kt. nadväzoval na antickú tradíciu
- **Rozsah:** územie dnešného Nemecka, Rakúska, Slovinska, Čiech, Záp. Poľska, Beneluxu, Vých. Francúzska, Švajčiarska a väčšiny Sev. Talianska
- Najprv sa vnímala ako ideologický pojem – netvorilo ju iba ohraničené územie, ale patrili do nej všetci kresťania zjednotení osobou rímskeho cisára
- Ak sa chceli nem. králi stať rímsko-nemeckými cisármi museli absolvovať tzv. **Rímsku korunovačnú jazdu** (do Ríma)
- 1.RN cisár – 962 – **Otto I.**
 - **955 – porazil Maďarov pri rieke Lech** -> zabránil ďalšiemu prieniku na Z (aj na územie Slovenska)
 - Snažil sa obnoviť rímske impérium
- **Otto III.** – vnuk Otta I. – chcel naplniť myšlienku cisárstva
 - Uhorsko a Poľsko získali počas jeho vlády nezávislosť, bola do 1806 (obd. Napoleonových výbojov)

Boj o investitúru

- Spor medzi pápežom a RN cisárom o investitúru(dosadzovanie biskupov)
- Podľa tradície bolo zaužívané, že biskupov dosadzoval RN kráľ do svojho kráľovstva odovzdaním berly a prsteňa
- Spor vznikol pri obsadzovaní milánskeho arcibiskupa medzi RN **cisárom Henrichom IV. a pápežom Gregorom VII.**
- Gregor VII. vydal nariadenie, podľa kt. žiadny duchovný nemohol prijať cirkevný úrad z rúk Henricha IV. Henrich IV. to odmietol akceptovať a preto ho Gregor VII. exkomunikoval(vylúčil z cirkvi), navyše zbavil všetkých poddaných prísahy vernosti a zakázal im ho poslúchať
- Henricha IV. začali poddaní aj kniežatá opúšťať, a preto v **1077 Henrich prichádza do Cannosy** (pevnosť, kde sídlil pápež) a stojí tu bosý a o hlade 3 dni a pokoril sa pápežovi
- Pápež mu na základe toho dal rozhrešenie a prijal ho späť do cirkvi
- **Frazeologizmus:** ísť do Cannosy – pokoriť sa, ustúpiť
- Boj o investitúru sa **končí v 1122 Wormským konkordátom**, kt. zaviedol, že voliť biskupov môže pápež za prítomnosti kráľa

Zlatá bula Karola IV. – 1356

- Hlavný ríšsky zákon SRRNN
- Vydal ju **Karol IV. Luxemburský** (rod Luxemburgovcov) – mal funkciu RN cisára a nem. kráľa
- Niektoré ustanovenia platili do 1806

OBSAH (význam):

- Upravovala postavenie českého kráľa vo vzťahu k SRR a českému štátu - dávala výnimočné postavenie českého kráľa a č. štátu, pretože v prípade, že v Česku vymrie vládnucci rod po meči a praslici, č. snem má právo sám si zvoliť českého kráľa
- Cisár nemohol udeľovať č. štát ako léno
- Č. kráľ má právo raziť si vlastné zlaté aj strieborné mince
- **Najdôlež. ustan.:** o tom, **kto volí RN cisára** -> **volilo ho 7 kurfirstov** (4 svetský,3 cirkevný)

- Najviac RN cisárov bolo z **rodu Habsburgovcov** : Rudolf Habsburský, Henrich Habsburský
- Rod **Luxemburgovcov končí Žigmundom Luxemburským** a potom sú opäť Habsburgovci, na čele SRR až do 1806

Kláštory

Proces: 1. kláštory zakladali pútnici, kt. trávili čas c modlitbách a vykonávali misijnú činnosť

V rannom stredoveku sa stali kláštory centrom civilizácie

V 6.-8. storočí – zákl. znakom bolo prijatie **regule**(súhrn pravidiel)

1.kláštor založil Benedikt z Nursie (benediktíni) v Monte Casino

- regula **Ora et labora** (Modli sa a pracuj)
- benediktínske kláštory boli 1. nemocnice a nocľahárne

Ďalšie kláštory vznikali z iniciatívy rozšíriť benediktínsku rehoľu do celej Európy – vzniká významný **kláštor v Cluny** (Franc) – dodržiavajú pravidlá chudoby a pokory

Význam: šírili kultúru a vzdelanosť – vydávali umelecké a vedecké diela – skriptória, knižnice, venovali sa písaniu (vid'. Karolínska renesancia), - priniesli nové poznatky v oblasti poľnohospodárstva – *trojpoľný systém* (jarina, ozimina, úhor)

Ďalší rád: **františkáni – František z Assisi**

- Obd. 12.-13. Storočia
- Tzv. **rád minoritov – žobravý rád** – kladú dôraz na chudobu – žili z milodarov a ich hl. úlohou bolo šíriť Božie slovo

Ďalší rád : **dominikáni – sv. Dominik** – to čo aj františkáni

Scholastika – myšlienkový systém v stredoveku, kt. úlohou bolo vysvetliť a odôvodniť všetky cirkevné dogmy a pravidlá ; opierala sa o Bibliu